

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 96/15
V Luxemburgu 9. septembra 2015

Rozsudok vo veci C-160/14
João Filipe Ferreira da Silva e Brito a i./Estado português

Portugalský štát musí odškodniť pracovníkov Air Atlantis, bývalej dcérskej spoločnosti TAP

Portugalský Najvyšší súd bol povinný predložiť Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania v súvislosti s pojmom „prevod závodu“

Podľa smernice Únie¹ sa za „prevod“ má považovať prevod hospodárskeho subjektu, ktorý si ponecháva svoju identitu s cieľom vykonávať hospodársku činnosť bez ohľadu na to, či je táto činnosť hlavná, alebo doplnková. Táto smernica sa vzťahuje na každý prevod podnikov, závodov alebo časti podniku alebo závodu na iného zamestnávateľa v dôsledku právneho prevodu alebo zlúčenia. Smernica stanovuje, že práva a povinnosti prevádzateľa vyplývajúce z pracovnej zmluvy alebo z pracovnoprávneho vzťahu, ktorý existoval ku dňu prevodu, sa z dôvodu tohto prevodu prevedú na nadobúdateľa.

Vo februári 1993 došlo k zrušeniu spoločnosti Air Atlantis (ďalej len „AIA“), založenej v roku 1985 a pôsobiacej v odvetví chartrových letov. V tejto súvislosti došlo k hromadnému prepusteniu, ktoré zasiahlo pána J. F. Ferreira da Silva e Brito, ako aj 96 ďalších osôb. Od mája 1993 spoločnosť TAP, ktorá bola hlavným akcionárom spoločnosti AIA, začala prevádzkovať časť letov, ktoré sa AIA zaviazala uskutočniť v období od 1. mája 1993 do 31. októbra 1993. TAP tiež vykonávala určité chartrové lety, pričom na tomto trhu dovtedy nepôsobila, keďže išlo o trasy, na ktorých predtým prevádzkovala lety AIA. Na tento účel TAP využívala časť vybavenia, ktoré AIA využívala na svoje činnosti, najmä štyri lietadlá. TAP tiež platila príslušné nájomné za tieto lietadlá a prevzala kancelárske vybavenie, ktoré AIA mala v Lisabone a vo Fare (Portugalsko), ako aj ďalšie hnutelné veci. TAP navyše zamestnala niektorých bývalých zamestnancov spoločnosti AIA.

Pán J. F. Ferreira da Silva e Brito a 96 ďalších pracovníkov podali na Tribunal de trabalho de Lisboa (Pracovný súd v Lisabone, Portugalsko) žalobu, ktorou napadli toto ich hromadné prepustenie. Domáhali sa svojho opätovného prijatia do zamestnania v spoločnosti TAP a vyplatenia svojich miezd. Tribunal de trabalho de Lisboa dospel k záveru, že došlo k prevodu závodu, a nariadil opätovné prijatie týchto pracovníkov do zamestnania v príslušných kategóriách, ako aj vyplatenie náhrady škody. Tribunal da Relação de Lisboa (Odvolací súd v Lisabone), na ktorý bolo podané odvolanie, zrušil prvostupňový rozsudok. Pracovníci následne podali dovolanie na Supremo Tribunal de Justiça (portugalský Najvyšší súd), ktorý svojím rozsudkom z roku 2009 rozhodol, že hromadné prepúšťanie netrpí nijakou právnou vadou. Uvedený súd poznamenal, že na to, aby išlo o prevod závodu, nepostačuje „samotné pokračovanie“ podnikateľskej činnosti, keďže je tiež potrebné, aby sa zachovala identita závodu. Niektorí pracovníci navrhli, aby Supremo Tribunal de Justiça podal na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania, avšak Supremo Tribunal de Justiça usúdil, že pri výklade práva Únie nevznikla nijaká významná pochybnosť, ktorá by si vyžadovala podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

Pracovníci následne podali na Varas Cíveis de Lisboa (Prvostupňový súd v Lisabone) žalobu o náhradu škody založenú na mimozmluvnej občianskoprávnej zodpovednosti proti portugalskému štátu, ktorou sa domáhali, aby sa portugalskému štátu uložila povinnosť nahradiť určitú spôsobenú

¹ Smernica Rady 2001/23/ES z 12. marca 2001 o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa zachovania práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov (Ú. v. ES L 82, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 98).

majetkovú škodu. Tvrdia, že rozsudok Supremo Tribunal de Justiça je zjavne nezákonný, lebo i) bol v ňom podaný nesprávny výklad pojmu „prevod závodu“ v zmysle smernice a ii) Supremo Tribunal de Justiça porušil svoju povinnosť položiť Súdnemu dvoru otázky týkajúce sa výkladu práva Únie. Varas Cíveis de Lisboa sa pýta Súdneho dvora, i) či sa pojem „prevod závodu“ v zmysle smernice vzťahuje na situáciu, v ktorej sa nachádzajú pracovníci spoločnosti AIA, ii) či bol Supremo Tribunal de Justiça povinný položiť Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku týkajúcu sa výkladu tohto pojmu a iii) či právu Únie odporuje uplatnenie portugalského zákona, keď požaduje, aby predpokladom uplatnenia nároku na náhradu škody proti štátu bolo predchádzajúce zrušenie rozhodnutia spôsobujúceho ujmu.

Svojím dnešným rozsudkom **Súdny dvor rozhodol, že pojem „prevod závodu“ v zmysle smernice sa vzťahuje na situáciu, o ktorú ide v prejednávanej veci.**

Súdny dvor pripomína, že v situácii, ktorá sa týka oblasti leteckej dopravy, sa **prevod hmotného majetku musí považovať za základný prvok pri posúdení existencie „prevodu závodu“ v zmysle smernice; okrem toho zdôrazňuje, že spoločnosť TAP prebrala práva a povinnosti spoločnosti AIA vyplývajúce zo zmlúv o nájme lietadiel, ktoré skutočne používala, čo svedčí o prevzatí majetku nevyhnutého na pokračovanie v činnosti, ktorú predtým vykonávala spoločnosť AIA.** Súdny dvor takisto uvádza, že bol prevzatý určitý ďalší hmotný majetok. Dodáva, že **relevantným faktorom na vyvodenie záveru o zachovaní identity prevádzaného subjektu je zachovanie funkčnej väzby vzájomnej závislosti a dopĺňania sa medzi rôznymi prevádzanými faktormi.** Zachovanie takého funkčného vzťahu medzi týmito rôznymi prevedenými faktormi totiž umožňuje nadobúdateľovi využiť ich na vykonávanie takej istej alebo podobnej hospodárskej činnosti napriek tomu, že sa po prevode začlenia do novej odlišnej organizačnej štruktúry.

Súdny dvor rovnako rozhodol, že na to, aby sa zabránilo riziku, že dôjde k nesprávnemu výkladu práva Únie, bol Supremo Tribunal de Justiça povinný predložiť mu návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa výkladu pojmu „prevod závodu“ v zmysle smernice. Súdny dvor totiž zastáva názor, i) že ide o súd, proti ktorého rozhodnutiam nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, ii) že nižšie súdy vydali rozdielne rozhodnutia v súvislosti s výkladom tohto pojmu a že sa vyskytli opakujúce sa problémy pri jeho výklade v jednotlivých členských štátoch.

Súdny dvor napokon rozhodol, že **právu Únie bránia vnútroštátne právne predpisy, ktoré rovnako ako portugalské právne predpisy požadujú, aby predpokladom určenia zodpovednosti štátu bolo predchádzajúce zrušenie rozhodnutia spôsobujúceho ujmu, pričom takéto zrušenie je prakticky vylúčené.** Súdny dvor zdôrazňuje, že takéto pravidlo vnútroštátneho práva môže nadmerne sťažiť získanie náhrady škody spôsobenej porušením práva Únie, keďže prípady, v ktorých rozhodnutia Supremo Tribunal de Justiça môžu podliehať opätovnému preskúmaniu, sú veľmi obmedzené.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106